

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési bérlet a kifejezett felmondásig fennáll.
Reklamációk: előfizetési ügyben a kiadó hivatalához, hirdetési ügyben a nyomdához és szerkesztési ügyben a felelős szerkesztőhöz küldendők.
Kéziratok, melyek nem adatnak vissza, legkésőbb minden kedd (apró hirdetés minden szerda) d. e. 10 óráig küldendők be kizárólag „Muravidék” szerk. M. Sobota” címre.

Szerkesztő — tulajdonos
KUHAR ISTVÁN.

MURAVIDEK

Murántul és Muraköz heti értesítője
Informativni tednik za Prekmurje in Medjimurje

Előfizetési ára: Belföldön negyedévre 15 Din., félévre 30 Din. egész évre 60 Din. Minden más európai államba csak előre fizetve s legalább fél évre 40 Din., egész évre 80 Din. Amerika bármely államába csak egy évre és előre fizetve két (2) USA Dollár.

Hirdetési ár □ cm-ként: Szövegközt és nyílttér 1.25 Din., rendes 0.75 Din., apróhirdetés 0.50 Din. és az illeték; többszörinél engedmény. — Hirdetéseket kizárólag a „Prekmurska Tiskarna” veszi fel és számolja el.

Csekk számla száma: 12980.

X. Évf.

Murska Sobota, 1931. október 25.

43. Szám.

Az arany standard.

Nincs ma oly gazdasági esemény, amely az arannyal és az arany standarddal „a bankjegyek arany fedezetével” ne volna kapcsolatban. Ma ez a sárga fém dirigálja a világ politikáját még inkább, mint ezt évekkel ezelőtt talán a petroleum, vagy az egyes államok flottaegységei, vagy kereskedelmi hajóik száma irányította. De ma az arannak az ára nagy ingadozásnak van alá vetve, mert ma is csak annyit termelnek mint a háború előtt s mindig állandó hiány van belőle.

Eddig még mindig meg volt a bizalom az arannyal szemben, nem úgy, mint másféle érték mérővel, más árucikkkel szemben. Ezért ragaszkodott eddig minden jegybank ahhoz, hogy bankjegyei forgalmának fedezetül az aranyat helyezte el s az arany fix ára volt a valuta.

Legutóbb azonban Anglia, majd Svédország, Norvégia, Dánia és Finnország kénytelenek voltak eltérni a papiros bankjegy lerögzített értékétől, tehát az arany standardtól, azért, mert már nem rendelkeztek akkora arany készlettel, hogy az összes bankjegyeiket be tudták volna váltani aranyra. Péig ezig az arany fedezet volt a kötelezettség. Mikor ez nyilván kitudódott, akkor olyan bizalmatlanság indult meg az egész világon, — nemcsak az arany fedezetű országokban, — hogy mindenütt szigorú rendszabályokkal kellett közbelépni azon a célból, hogy az egyes országok a saját valutájukat, a saját pénzüket a fenyegető romlástól és pusztulástól megvédjék, megmentsék.

Igen nagy baj, hogy a világ aranya nagyon aránytalanul van eloszolva az egyes országok birtokában. Franciaországban és az Északamerikai Egyesült Államokban a világ aranyának háromnegyed része van, a többi egynegyed rész megoszlik ötvennégy állam között.

Legujabban hallottuk azt a hírt, hogy a bázeli Nemzetközi Fizetési Bankjának elnöke Guesnay, egy nagy jelentőségű javaslatot dolgozott ki. Ez a javaslat

arról szólna, hogy az összes jegybankok szállítsák le arany fedezetüket bankjegy forgalmuk husz százalékára. Ma a kötelező arany fedezet husz százaléknál mindegyik nagyobb, tehát az új rend lehetővé tenné, hogy a bankjegyeket szaporítani lehetne. S ha az arany fedezet leszállítását minden jegybank elfogadja, akkor a bankjegyek forgalmának szaporí-

tása nem lesz zavaró hatással a pénzvilágban.

A világkonferenciák most megindultak s remélhető, hogy meg fogják találni azt az utat, amely kivezet ebből a világválságból. Az összes európai jegybankok nagy nehézségekkel küzdenek most s ezt Amerika is igen jól tudja s a helyzetet figyelemmel kíséri.

Politikai hírek.

Változások a büntető törvényben. Több bűncselekményt, ami eddig a törvényszékhez tartozott egy királyi ukáz a járásbíróhatáskörébe utal. Részben módosul a büntető törvénykönyv, a büntető perrendtartás, a szabadságvesztések végrehajtásáról és a sajtóról szóló törvények egyes rendelkezései. A törvény erejű rendelet egyes bűncselekményeket, amelyeknek letárgyalása eddig a törvényszék hatáskörébe tartozott, ezentúl a járásbíróhatáskörébe utal. A törvény a hivatalos lapban való közzététel után azonnal életbe lép.

Az államvédelmi bíróság Beogradban kommunista perben hozott ítéletet. Tizenhét kommunista közül a két főbűnös Pasalics Gyura és Hatz Károly szökésben vannak. Ezeket 20, illetve 18 évi fegyházra ítélte a bíróság. A többi vádlottakat 15 évről — másfél évi fegyházbüntetésre ítélte a bíróság kommunista üzelmek miatt. A bíróság valamennyi vádlottnál kiszabta a polgári jogok elvesztésének büntetését is, és valamennyi vádlottat egyetemlegesen kötelezte a költségek megfizetésére is.

Az osztrák köztársaság elnöke ismét Miklász lett. Az elnök megválasztása után a nemzetgyűlés ünnepi ülésen letette az esküt.

A román liberális és nemzeti paraszt párt koncentráció kormány megalakítását kívánja. Románia sorsdöntő események előtt áll.

Spanyolország. A jezsuita törvény miatt lemondott Zamora spanyol miniszterelnök. Azana lett az új kormányelnök. A változás oka az, hogy a nemzetgyűlés 178 szóval 32 ellenében elhatározta, hogy a jezsuita szerzeteseket az országból kiutasítják. Ezt a lemondott miniszterelnök nem helyeselte.

Kína és Japán. Kipattant mesze Keleten a régen lappangó szikra. Mukden körül nagyon feszült a helyzet. A japán hajóhad készen áll. A közvetlen tárgyalások Kína és Japán között megszakadtak. Mindenki a rendkívüli ülésre összehívott Népszövetségtől vár gyors segítséget, habár ... nagyon gyenge reménnyel.

Hoover, az Amerikai Egyesült Államok elnöke örömmel fogadja az olasz külügyminiszter utjának hírért. Az amerikai kormány meghívta az olasz külügyminisztert Washingtonba s a látogatás előreláthatólag november első felében fog megtörténni. Amerikában meg vannak győződve arról, hogy a tengeri leszerelés érdekében fontos és hasznos megállapodásokat fognak ez alkalommal létrehozni.

Az angol képviselő választások. Angliában e hó 27.-én lesznek a választások. Összesen nyolc párt indul a választási harcba, amire az angol parlamentarizmus történetében még nem volt példa.

Svájcban október 25.-én lesznek a választások. A nemzeti tanács tagjai itt is nagy küzdelmet fejtenek ki.

Jugoszláviában november 8.-án lesznek a választások. Mivel a jugoszláv parlament nem politizáló, hanem törvényhozó testület lesz és az állami adminisztráció ellenőrzésére lesz hivatva, azért érthető, hogy elmentben Svájc és Angliában — Jugoszláviában semmiféle harc és választási izgalom nem tapasztalható.

Ismet pasa török miniszterelnök és Tevfik Rusti bej török külügyminiszter Budapesten. A török államférfiak Görögországból mentek Magyarországra, hol két napig időztek, azután Trieszten át visszatértek hazájukba.

Bulgáriában kormányváltás volt. Malinov miniszterelnök lemondott. Miniszterelnök és külügyminisz-

ter Musanov lett, a többi miniszter megmaradt.

Kína bejelentette a háborút Japán ellen, ha a Népszövetség nem segít. Kína sürgősen igazságot kér a jogtalan támadásért. Japán viszont csak akkorra igéri csapatai visszavonását, ha a helyzet ismét normális lesz.

Németországban az új Brüning kormánynak igen éles ellenzéke van, amely Hindenburg elnöktől a kormány azonnali eltávolítását követeli.

Az olasz külügyminiszter: Grandi, amerikai útja előtt október 25.-én ellátogat Berlinbe.

A nemzetközi munkaügyi tanács Genfben megkezdte 55-ik ülését. A gyűlés folyamán felolvasták az egyes országokból beérkezett jelentéseket a munkanélküliségekről és a munkások helyzetéről. Annyi bizonyos, hogy a jelentések szerint a munkanélküliek helyzete az idei tél beállta előtt nyomasztó lesz s számuk majd mindenütt emelkedett.

Csehszlovákia kereskedelmi szerződést köt Szovjetországgal. A tárgyalások már megindultak, de ez azért még mindig nem jelenti, hogy a Szovjetet Csehszlovákia jogilag elismerte volna.

A nemzetközi fizetések bankja Bazelben elhatározta, hogy a jugoszláv nemzeti banknak nyújtott hárommillió dolláros hitelt meghosszabbítja. Ugyancsak meghosszabbították az osztrák nemzeti banknak nyújtott hitelt is.

Belgiumban az elmúlt héten több helyen nagy tüntetések voltak a franciául beszélő vallonok és az autonomista flamandok között. A tüntetőket a rendőrség oszlatta szét.

A Biatorbágnál és Jüterborgnál történt vasúti katasztrófák tettesét elfogták Bécsben.

A tettes Matuska Szilveszter, csantaviri születésű, 39 éves egyén, ki legutóbb mint kereskedő és gyártulajdonos szerepelt Bécsben, hol eddig kifogástalanul viselkedett s még semmi terhelő dolga nem volt. Matuskát a bécsi rendőrség a budapesti rendőrség kiküldöttjeivel együtt hallgatja ki a szörnyű vádakra nézve. Matuska vallomása folyamán sokszor oly ingadozó és beteges viselkedést tanúsít, hogy a hatóságok előtt kialakult az a feltevés, hogy a bűnös talán nem is teljesen épelméjű s így rettenetes cselekménye nem beszámítható büntető szempontból.

Az ősz beszéde.

Hári Lipót ev. lelkész.

Mikor elérkeznek az őszi búsborongós napjai, a fák elvesztik lombkoronájukat s a vándormadarak felhagyják megtépett s kihűlt fészkeiket, ilyenkor olyannak tetszik a nagy mindenség, mint valami feldűlt, kipusztított csatamező. Az őszi napokban elborítja szívünket a nagy fájdalom, majdnem sirunk a természet halála miatt, mert ez egyszersmind a mi halálunkat is példázza.

Tagadhatatlanul fájó érzéseket kelt szívünkben az ősz. Hervadjanak bár, halomra körülötte a mező virágai, hullassák el egymásután lombkoronájukat a termő fák, vagy a tulajdon életünkre hozzon bár hasonló szomorú változást az ősz, mi azért csendes szívvel, nyugodt lélekkel várjuk a jövődőt.

Azonban kétszeresen szomorúak most az őszi napok. A mindennapi élet gondjai egyre súlyosabb teherként nehezednek vállainkra. Az elmúlt esztendő még az őszi hervadásnál és fészekrombolásnál is rettenetesebb nyomokat hagytak rajtunk. Tehetetlenül állunk az őszi hervadással szemben, de még tehetetlenebbül állunk a pajzos férfival, a nélkülözéssel, az éhséggel szemben. Panaszodik, jajgat, sir mindenki, de különösen nagy bajban van a falusi nép. Bevétele nincs semmiből és itt az ősz, majd a hideg tél. A családtagoknak lábbeli, meleg ruha kellene, de nincs pénz, már hitel sincs, tehát nem lehet beszerezni. A kereskedők, iparosok könyvei már tele vannak a falusi lakosság neveivel, sőt ma-holnap már ezek sem hitelezhetnek nekik. Akik nem ismerik a falusi viszonyokat, talán fejüket rázzák és azt mondják: az nem lehetséges, az nem igaz, hogy a falusi embereknek, különösen a földmivelőknek olyan rosszul menne. Én nagyon szeretném, talán legjobban, ha soraim nem mondanának igazat, vagy ha a falusi jólétéről írhatnék. De való igaz az, ha felülről nem jön segítség, úgy rövid időn belül a földmives emberek, a falusi kisgazdák mind el fognak adósodni s kénytelenek lesznek bucsút

mondani a hazai rögnök, a kis háznak s idegenbe menni robotolni, ahol legalább az adósság terhe nem fogja nyomni a vállukat. Hogyne volna szegénység, nyomorúság, pénztelenség a falun, mikor a gazdaember kénytelen borjút 3-4, hizott marháját 2-4, hizott sertését pedig 5-7 dinárért elkótyavetyélni, holott a cukor, gyufa, só, petróleum, ruhafele, gazdasági eszköz semmivel sem lett olcsóbb, mint mikor a gazdaember a maga hizott állatjait 10-20 dináros árban tudta értékesíteni. Ne csodálkozzunk majd azon sem, ha most az ősz végén sok falusi portán megperdül a dob s adó és más fizetések fejében le kell foglalni a fejős tehenet, mely a család táplálója, vagy a hizót, melynek zsirját és húsát már oly nehezen várta a család apraja-nagyja.

Minden ajak, minden falusi ember segítségért könyörög. Talpra kell állítani a földmives osztályt, meg kell menteni a teljes eladósodástól, a végpusztulástól, redukálni kell a magas pótdókat, mert ha ő összeesik a teher alatt, akkor magával rántja az összes többi osztályokat is. A földmives azt a szerepet tölti be egy államban, mint az alap, a fundamentum egy épületnél. Ha az alap gyenge, akkor összeomlik a ház s viszont, ha a földmives szegény és tehetetlen, akkor ez a szegénység eltemeti magát az államot is.

Hogy miképpen lehetne segíteni a földmives osztályon, hogyan lehetne megmenteni a végpusztulástól, azt már egy cikkemben kifejtettem. A tisztviselők fizetésének leszállítása már megtörtént, de nem progresszív alapon, vagyis akinek nagyobb a fizetése, annak magasabb százalékot kellett volna levonni, nem pedig egyforma százalékkal. Végre kellene hajtani a tisztviselők apasztását. Amiképpen egyes városokban makszimálják az élelmiszerek árát, éppen úgy kellene makszimálni az iparcikkek árát, mert azok túl magasak és majdnem semmivel sem olcsóbbak, mint a legnagyobb pénzbőség idején.

A lombhullató ősz beszédébe belevegyül a falusi nép siralmas panasza is. Vajha a rohanó őszi szél

elvinné panaszainkat az illetékes ténylezőkhöz. Minden reménységünk a mostani kormányban és különösen annak agilis és becsületes elnökeben összpontosul. Hiszünk és remélünk egy szebb jövődében, egy igazi megújulásban, viseljük a nagy próbát, türelemmel, alázatos lélekkel.

Nóvember 8-án választ az ország népe. A nép el fogja küldeni a maga képviselőit az országgyűlésbe. Tudomásunk szerint a murszka-szobotai járásnak is megvannak már a képviselőjelöltjei. Attól az embertől, aki képviselni fog bennünket a parlamentben, elsősorban bátorságot és becsületességet kívánunk, másodsorban pedig ismerje meg a bajainkat, ne csak hallja panaszainkat, hanem hallgassa is meg azokat, ne legyen csupán ingadozó nádszál a pusztában, hanem legyen erős, mint a tölgy, mely képes dacolni viharral, zúgó szélvisszel. Óriási felelősséget fog jelenteni a képviselői mandátum a mi járásunkban annak birtokosával szemben. A megválasztott képviselőnk ne tekintse majd csupán külső dísznek azt a mandátumot, hanem hivatásnak, melylyen igen sok kötelesség lesz összekapcsolva. Igen sok kívánságunk lesz az új képviselővel szemben, majd meglátjuk, hogy mennyiben fogja a falusi lakosság érdekeit képviselni és védeni!

Oh Uram, hozd el a megújulásnak, újjászülésnek feltámadásnak tavaszát a most még háborgó, megázott emberi nemzedékbe. Ti, akik vezetői vagytok és lesztek ennek az országnak, oh jöjjetek el ti is az elesettekhez, az éhesekhez, a rongyosokhoz, a nélkülözőkhöz, jöjjetek el a faluba is és segítsétek rajtunk is, mert különben elveszünk.

Verekedés a bolgár szobranjében.

A múlt gyűlések egyikén a kommunisták nem engedték szóhoz Cankov volt miniszterelnököt. Az agrár képviselők is nagy zajt csaptak, végül is verekedésre került a sor a kormánypárt és az ellenzék között. Komarcsevszki volt miniszter össze-vissza verte Kulev nyugalmazott minisztert.

HIREK.

HETI NAPTÁR

1931. OKTÓBER hó 31 nap 44 hét.

A hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
25 Vasár.	Zs. Krizant	Zl. Tr. u.
26 Hétfő	Dömötör	Amandus
27 Kedd	Szabina	Sabina
28 Szerda	Simon Juda	Simon, J.
29 Csüt.	Narcis	Engelhard
30 Péntek	Kolos	Hartmann
31 Szomb.	Farkas	Wolfgang

Vásárok:

27. Krizsevcí v Prekmurju, 28. G. Petrovci és Dolnja Lendava.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	225-170
"	Rozs	"	160-
"	Zab	"	180-
"	Kurkora	"	130-140
"	Köles	"	125-
"	Hajdina	"	60-100
"	Széna	"	200-
"	Bab cseres.	"	130-
"	Vegyes bab	"	60-70
"	Krumpli	"	—
"	Lenmag	"	—
"	Lóhermag	"	—
Bika	4.-	4.50	5.- 6.-
Üsző	4.-	4.50	5.- 6.-
Tehén	1.-	2.-	3.- —
Borjú	—	5.-	6.- —
Sertés	—	7.-	8.- —
Zsir I-a	—	16.-	18.-
Vaj	—	—	30-
Szalonna	—	10.-	12.-
Tojás 1 drb.	—	—	100

Valuta:

100 Doll. (USA) adnak itt	5200 Din-t
100 Kandai Doll.	4800 "
100 Schil. (Bécs)	770 "
100 Frankért (Páris)	220 "
100 Liraért	280 "
100 Pengőért	970 "
100 Márkaért	1300 "
100 Pezoért (Urüg.)	1800 "
100 Pezoért (Argén.)	1400 "
100 Cseh kor.	168 "

— Öngyilkosság. Cvetkó István murszka-szobotai lakos 21.-én reggel a Ljutomerre száguldó személyvonat alá feküdt M. Szobotán kívül, a kereszten túl. A mozdonyvezető nem bírta lefékezni a sebesen haladó súlyos tömeget; a gőzös kereke előtti

A tudomány hatalom.

Hári Lipót ev. lelkész.

A tudomány és műveltség az, mely a szegénységtől megóv és a szolgaságnak igáját távoltartja tőlünk. A tudatlanság pedig szegényekké tesz, a szegénység pedig embereknek rab-szolgájává lenni kényszerít, egyes embert, úgy, mint nemzeteket. A szabadság átokká válik ott, hol az értelmiség hiányzik. Átok a szabadság a tudatlan nép kezében, mert ott féktelenségé fajulva széttepi a legboldogítóbb kötelékeket. Olyan a szabadság, mint a világító fátyla, ha oktan kezékre bízatik, felgyújtja a házat. A tudatlan nép kezében a szabadság olyan, mint a gyermek kezében az éles kés, saját testén ejt vele sebet; olyan a szabadság a tudatlan nép kezében, mint a vadember kezében a tiszta szinarany, melyet hitvány üveggyöngyért elcserél.

De amely nép a műveltségnek kellő fokára eljutott, az használni és érvényesíteni tudja jogait és nem engedi, hogy érdekei lábbal tapodtassanak, ismeri kötelességeit s és örömmel teljesíti azokat, tudván, hogy a jogélvezet kötelességekkel van öszszekötve.

Volt idő, midőn a hadviseléskor a nyers erő, a veszélyt megvetni tudó vakmerőséggel határos vitészség mellett a tudománynak csak igen kevés rész jutott. Voltak hadvezérek, kik túlnyomó erő ellenében is vívtak győzelmes csatákat, pedig olvasni és írni sem tudtak. De mit használ a vitézség ma már, midőn a gyávát és a bátrát egyaránt leteríti a sivító öngolyó és egész hadoszlopot elseper, mielőtt az ellenség közelébe jutna. A tudomány, az értelmi műveltség csodákat művel. Nagy hatalom ez. Amely ország a tudományt bírja szövetségsül, annak függetlensége biztosítva van.

Emberék! tán visszaborzadtok a tudomány óhajtatásától, mivel amint láttuk, az öldöklés szolgálatába szegődött és a gyilkolásra újabb és újabb pokolgépeket kohol. Azonban ne borzadjatok. A tudomány a békeesség szülötte és a békeesség azon létkör, mely természetének megfelelően rendeltetésének célját eléri. Az igazság ismerete tiszteletet kelt fel a keblekben mások jogai iránt, és eljön a várva-várt idő, — az általános műveltség azelleme hozza meg, — midőn egyik nemzet a másik ellen nem folytat többé irtó háborút és egy ember önző céljait a testvért népet lemezárolni nem fog elindulni. Akkor többé nem fog sirni az édes anya gondolat nevelt gyermeke után, kit karjai körül harcmézőre visznek, nem fog aggódni a hűség feleség, hogy férjét sohasem fogja többé ölelni s gyermekét kora árvaságra jutnak. Mankóra támaszkodó csonka hősök, véres harcoknak áldozatai nem lesznek ak-

kor, hogy békén tagjaikkal reméltebe ejtsék a gyenge gyermekeket és kísérteties alakjukkal zavarják álmaikat. Beteljesül akkor a karácsonyi szózat: „Békesség a földön.”

A tudomány szerzi meg és biztosítja úgy az egyes embernek, mint a nemzetnek számára a polgári és erkölcsi szabadságot. Vajha mindenki meg tudná érteni azt, hogy a művelődés oltárára lerakott fillérek gazdag kamatokkal szállanak vissza gyermekeinkre és hogyha jó nevelésben részesítjük a mai nemzedéket, megannyi teleknél többet érő örökséget hagyunk rájuk.

Oh tárjuk hát fel szíveinket, lelkeinket az igazság ismeretének, hogy a tudomány árássa szét éltető spagorait minden emberre, nemzetekre, egyházakra. Szabadok a testi nyomortól, zsarnoki szolgaságtól és a bűn igájától, szabadok csak így lehetünk mi, szabadok csak így lesznek unokáink.

(Vége.)

sintisztító Cvetkó fejének szaladt, azt félretolta s így a kerekék nem mehettek át rajta. A fej több helyen erősen zuzódott, az agy rázkódott. Reménytelenül vitték a kórházba. Már néhány nap óta hajfogatta Cvetkó, hogy öngyilkos lesz, mert tudóbaja nagyon kínozza őt, most még többet kellett szenvednie míg 22.-én megváltoztatta a halál.

— **Esik a hó, nemsokára a hó..** Muravidéken, de különösen Murszka Szobotán, kedden, 20.-án, reggel napfelkeltekor a hőmérő mínusz 3 fokot mutatott. Az égboltozat egészen tiszta, felhőtlen volt, a háztetőket vékony rétegben fedte az ez évi első dér. Ilyenkor nyomasztott, szinte félős szemmel a boldogtalan, jót nem remélő polgár az uccára 1/2 9 órakor egy ifjú ember térdnadrágban, meleg cipőben, meleg keztyűben nagy lépésben, de lassan, nyugodtan halad kalap nélkül a hivatalba. A polgárban némi megügyvást okoz ezen boldog ember látása. A keztyűt nem azért vette magára, mert fázik. Ha fázna a fejét is betakarná kalappal, sapkával. Nyilvánvaló, ez azért van, mert ő jószívű és így „keztűs kézzel” akarja végezni működését. Most tudtam meg, ő az idő végrehajtó. A dícséret kijár neki annyival is inkább, mert amint emlékszem többször szerencsétlenül bejött „hivatalos” látogatásával, annak ellenére, hogy én nem viszonztam még az első vizitjét sem. — Ez ugyan nem illik, de ő nem olyan spányolt kórságos. Csak elfött többször. Jó ember.

— **Halálozás.** Cvetkó József, született Pál Mária 32 éves vendéglősné, f. hó 14.-én a murszka-szobotai kórházban meghalt. Halálát a Lipa községbe még mindig uralkodó járványos vérhas okozta. A fiatalon elhunyt férje Cvetkó József lipai vendéglős szízenkét éves Juszika leánykájára hagyta. Temetése e hó 15.-én volt. A temetkezési menet a murszka-szobotai kórház halottas házából vonult a halottal a m. szobotai temetőbe, nagy részvétellel.

— **Ismét meglógott** Maitz József domanjsovci lakos, kék szemű, magas termetű, barna, 52 éves Magdolna nevű idegbeteg felesége. Magdolnára nem először tört e hó 19.-én délben ez a szörnyű vágy. Többféle ruhát és ezer forint vitt magával. A férje és két gyermeke azóta állandóan keresi az asszonyt, de sehöl nem találják. A csendőrség is keresi. Ha valaki a nő nyomára akad, értesítse a szerencsétlen családot. Az asszony jobb mutató ujján a köröm hiányzik.

— **A szavazó helyek és a választási bizottságok** elnökeinek sorsora már megjelent a hivatalos lapban. A szavazó körzetek között az előbbi választások szerint maradtak meg, a választási elnökök pedig majdnem mindenütt helybéli gyének s így az állam ezáltal is helyi költségmentesítést ért el.

A dolnja-lendavai járás beosztása a következő: **Beltinci** (Beltinci, Gaucsa-ni): Mikuš Franjo, intéző, **Bogojina**: (Bogojina, Filovci, Ivanci, Strehovci): Brelih Oton isk. igazgató; **Bratonci** (Bratonci, Dokležovje, Lipovci): Zavašnik Franc j. bíró, Dolnja Lendaván; **Csentiba** (Csentiba, Petišovci): Kolarics József isk. ig.; **Črnsovci** (Črnsovci, Dol. Bistrica, Trnje, Žiški): Dobernik Simon polg. isk. ig. Dolnja Lendaván; **Dobrovnik** (Dobrovnik, Žitkovci): Preininger Janez isk. ig.; **Dolgavas** (Dolgavas, Banuta, Mostje): Horvát Janko isk. ig. Kapca; **Dolnja Lendava**: Sikics Stanko gyógyszerész; **Dolina** (Dolina, Pince): Sreš Martin tanító; **Gaberje** (Gaberje, D. Lakos, Kapca, Gor. Lakos): Flisár Nikolaj isk. ig.; **Genterovci** (Genterovci, Kamovci, Radmožanci): Pečnik Dragutin polg. isk. tan. Dol. Lendava; **Gomilce** (Gomilce, Lipa): Rákoci isk. ig.; **Kobilje** (Kobilje, Bukovnica, Motvarjevci): Novak Anton isk. igazgató; **Melinci** (Melinci, Gor. Bistrica, Ižakovci): Silovinc Pavel isk. igazg.; **Odranci** (Odranci, Srednja Bistrica): Kreps Arnold isk. igazgató; **Turnišče** (Turnišče, Nedelica, Renkovci): Drekonja Ciril isk. igazg.; **Velka Polana** (Vel. Polana, Brezovica, Mala Polana, Hotiza) Tratnjek Davorin isk. igazgató. Összesen tizenhét szavazó körzet.

— **Újból garázdálkodnak a cigányok Csakovec közelében.** Csakovecről jelentik, hogy Csakovec közelében fekvő Martán falu mellett a cigányok megtámadtak egy magányosan utazó földmivest, aki a szekéren hazafelé tartott a szekeret felfordították és az utast kirabolták. Martán és Szászka-vész faluk között már hosszabb idő óta sátorozik egy cigánybanda, amely lókereskedéssel és lopással foglalkozik. Délután két óra tájban Gombarek Joszip nedelicsai földmives a csakoveci vásárról utazott haza szekeren és utközben több kocsmába betért amire a cigányok közelebe ért, teljesen lerészegedett. A cigányok már várták, mert tudták, hogy pénze van; és amikor hozzájuk ért, a kocsit felfordították és a benne ülőt kirabolták. Gombarek segélykiáltására figyelmes lett a közelben lakó Tkalcsecs Mária, aki szolgálóleánya kíséretében odaszaladt a cigányokhoz és elkezdett segítségért kiabálni. Ezért az egyik cigány korbáccsal rátámadt. Az asszony csak futva tudott menekülni a támadó elől. Közben egy kis pásztor f. u. értesítette a közelben lakó csakoveci rendőrt Jalušics Viktort és Soltics Ivánt, akik éppen a szolgálatból tértek vissza. Ezek azonnal a cigányok elfogására siettek és hosszabb izgalmass utódzás után sikerült a banda néhány tagját letartóztatni. Az egyik cigány három óra hosszat feküdt a vízben úgy, hogy csak az orra látszott ki, mégis sikerült a rendőröknek elfogni, akik közben erőit kaptak. Szükséges volna, hogy a hatóságok még nagyobb gondot fordítsanak a cigánytelepek felülvizsgálására, mert csak rövid idővel ezelőtt sikerült a csakoveci csendőrségnek egy cigánybandát elfogni, akik több mint félmillió dinár értéket raboltak el.

— **A közeledő választások előtt.** A csakoveci járás hivatalos jelöltje Macekovič Máté köztisztviselőben álló csakoveci építési vállalkozó lett, míg a prelogi járásban Peko Károly nyu-

galmazott alezredest, Varazdin jelenlegi polgármestere.

— **Lókiállítás Csakovecen.** A csakoveci lovasegylet e hó 25.-én nagy szabású lókiállítást rendez Csakovecen a lóversenyterén amelynek célja n már kihaláléfében levő világhírű „muraközi” „női” faj felfrissítése. A kiállítás annyiból is mutatkozik érdekesebbnek, mivel a legszebb példányok pénzbeli díjat kapnak. A lovasegylet 18 ezer dinárt irányított elő a díjak részére. A kiállításra kerülő lovakat nehéz és könnyű csoportba osztják. A nehéz csoportba tartozó lovak részére 5 darab kétezer dináros, a könnyű lovak részére, pedig négy darab kétezer dináros díjat tűztek ki. Ezenkívül az a díjatnyert nehéz anya kancá, tulajdonos, amelyiknek a legszebb ezévi csikaja van, még ezer dinárt kap a csakoveci Vajda Elemér cégtől. A kiállításra a csakoveci, prelogi ljuto-meri és dolnja-lendavai járások ló tulajdonosai vehetnek részt. A kiállítás annyiból is fontos, mert a számai bánság kiküldöttjei több lovat szándékoznak vásárolni tenyész célra, sőt a katonaság is néhány példányt vásárol a hadsereg részére.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Halálra ítélt csavargó.** Bihácson a törvényszék halálra ítélte Lázics Mille biljaneai híres csavargót aki megfojtotta Brankovics Szima egyedül élő gazdálkodót s elrabolta annak pénzét. A bíróság a csavargót kötél általi halálra ítélte, mire a gyilkos kijelentette: „Megnyugszom az ítéletben, vigyenek el azonnal és végezzenek velem.”

— **Meghalt Edison** Alva Tamás 86 éves korában múlt vasárnap reggel 3 óra 24 perckor. Ez a szerencsés és nagy ismeretekkel rendelkező tudós, találta fel a képeket vetítő gépeket, amelyből mozgóképek lettek, az izzólámpát, amelyet villamossággal izzítanak. A fonográfot — a gramafonnak az elődjét — is ő szerkesztette meg. Még sok más kisebb-nagyobb jelentőségű találmánya is volt, amely igen nagy vagyont hozott a nagy tudósnak. Talán ő az egyedüli ember, akinek a földön lakó emberek apraja-nagyja egyaránt ismert és létezéséről tudott.

Rádiók

rádió alkatrészek
akkumulátorok

legjobb Kerékpárok
világhírű Varrógépek
jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és gépkészletében
Murska Sobota.

Szerkesztő üzenete.

V. A. P. Gy. Hálásan köszönöm a küldeményét. Nagyon jó; nemhogy „alkalmas”. Sőt, kérem; tessék csak folytatni. Amint megjelenik a kiadvány kollegám részére még egy példányt fogok küldetni az Ön becses címére.

H. L. D. Személyesen meggyőződtem róla, hogy a kiadónk a lapokat pontosan küldi szét. A kívánt számokat újból pótlólag elküldjük.

TON KINO

z najmodernejšo opremo

Lastnik G. DITTRICH

MURSKA SOBOTA.

BOHEMSKA LJUBAV

Ljubavna idila s opjevanog
Montparnasa.

Režirao: Aleksander Korda.

U gl. ulog.: Liane Haid, Oskar
Karlweis, Walter Rilla, Lien
Deyers, Trude Hesterberg.

100% nemški tonfilm.

Predstave se vršijo:

v SOBOTO, dne 24. oktobra
ob 1/2 9 uri in

v NEDELJO, dne 25. oktobra
popoldne ob 3 uri in zve-
čer ob 1/2 9 uri.

VSTOPNINA:

I. prostor 15 Din., II. pros-
tor 12 Din. in III. prostor
7 Din.

Gazdálkodás.

Érdemes-e gyümölcsöt termeszteni?

Semmiféle tőke sem hoz manapság annyi és oly biztos kamatot, mint a gyümölcstermesztés, ha ahhoz hozzáértéssel fogunk hozzá. Telepítéskor sok mindenre kell figyelemmel lenni. Talaj, fekvés, éghajlat, piac távolsága, az általános kereslet stb. stb. — Az egyes fánemek különböző talajban fejlődnek legjobban. S az egyes fajták különleges éghajlatot kívánnak. Így pl. kaviccsos földbe nem helyes alma- vagy körtefát ültetni. Viszont agyagos talajban nem sokra meg az őszibarack vagy a mandula. Egyes almafajták csak hűvös éghajlat alatt, páradus levegő mellett adnak jó termést, mások szárazabb klíma alatt is megfelelő haszonnal termeszthetők. Nagyvárosok közelében, vagy ha egyéb szállítási feltételek megvannak termeszthetők cseresznye, meggy, kajszinbarack, de ahol messze van a nagyváros, az utak rosszak, a vasut is távol van, ott ezen gyümölcsfélésegekből éppen csak a házi és helyi szükségletek fedezéséről lehet szó. Kérdés most már, hogy vidékünkön milyen gyümölcsfélésegekkel érdemes foglalkozni. Itt hangsúlyozni kívánom, hogy kisebb szükségletek fedezésére, az adott feltételek mellett bármely gyümölcsfélést termeszthetjük több-kevesebb sikerrel. Nagyban termelésre azonban csak az alma, szilva, dió nemcsak gesztenye jöhet számításba. Vidékünk különösen az almatermesztésre alkalmas. Van is rengeteg almafánk, különösen a felsőbb hegyvidéken (na Goricskom). Népünk különös szeretettel foglalkodik a gyümölcs-

Torma.

A vasuti pénztárnál.

Kérek két féljegyet, egyet nekem, egyet meg a papámnak!

A papának nem jár féljegy, hanem egész jegy!

Nem, kérem szépen, én tudom, hogy csak fél jegy kell neki, mert a mamám mindig azt mondja, hogy annyi esze sincs, mint egy kis kölyöknek!

Két koma beszélget.

Hallotta, komám, hogy egy talián olyan masinát csinált, amelyikbe egyik felén bele teszik a buzát, a másik végén meg kész kenyér jön ki belőle!

Az semmi, komám! Trencsén megyében meg olyan gépet csináltak a csehek, hogy fönnre bele rakják a krumplit, alul meg részeg tótok jönnek ki belőle.

Vasból van.

Te soha sem iszol vizet?

Nem hát, a doktor azt mondta, hogy vas szervezetem van. Nem akarom, hogy megrozsdásodjak!

fák körül. Különös élvezettel szoktam figyelni, milyen szeretettel beszél egymásik gazda kedvenc fájáról. A gyümölcsfáknak ez a szeretete már olyan érték, olyan alap, amelyre biztosan építhetünk.

Ebben a gazdasági válságokkal teli világban különösen megfontolandó, hogy az egyes gazdasági ágak közül melyiknek az előlértékelése a fontosabb. Látjuk, hogy a gabonatermelés az egész világon milyen válságos helyzetben van. Az állattenyésztés sem hoz már annyi hasznot, mint más időkben. A gyümölcsstermesztés fontossága azonban mindjobban előtérbe nyomul. Ne gondoljuk azt, hogy hamarosan tultermelés következik be. Dehogy! Statisztikusok kiszámították, hogy a gyümölcsfogyasztás évről-évre fokozódik. Letagadhatatlan tény ugyanis, hogy a gyümölcs a legegészségesebb eledel egyike. A tudomány mai álláspontja szerint, az életfenntartó vitaminok nagy mennyiségben vannak meg benne, Európa híhetetlen mennyiségű gyümölcsöt, főként almát hoz be Amerikából, Ausztriából és Új-Zelandból. Miért ne tudnánk mi is nagyban termesztani és nagyban szállítani? Nem kell attól félni, hogy a tengerentuli versennyel nem birkózhatunk meg. Aki evett már amerikai almát, az észrevehette, hogy annak zamata messze elmarad a mi almánk mögött. Ez érthető is. Miért hát oly keresett cikk az amerikai alma? Igyekszem röviden válaszolni. Az amerikai farmer nagy körültekintéssel, hozzáértéssel termel. Pl. nem zsufolja össze területét a legkülönbözőbb fajtákkal, hanem, ha százával is ülteti a fákat, akkor is csak egy-két fajtát termeszt. Jól készíti elő a talajt. Kizárólag elsőrendű és a gombabetegségek ellen fertőtlenített oltványokat ültet el. A fák talaját mindenkor a rendszer táperőben tartja. Minden lehető és ismeretes módon védekezik a fák

gombabetegségei és rovarkártevői ellen. Ha szükséges, a fákat száraz időben öntözi. Gyümölcszedéskor osztályozógéppel dolgozik. Az amerikai nagy gondot fordít a gyümölcs csomagolására. Azonfelül kitűnően ért a piac megszervezéséhez. Hogy ezen módszereknek mik az előnyei? Egyforma, egészséges és nagytömegű gyümölcsöt tud egyszerre szállítani. Így a termelési, értékesítési költségek is kedvezőbben oszlanak meg. Ha a hamburgi nagykereskedőnek szüksége van egy hajórakomány almára, nem kell Amerikába hajóznia, nem kell mintát kérnie, hanem egyenesen rendel az amerikaiától, mert tudja, hogy egyforma nagyságú egészséges gyümölcsöt kap, a legkitűnőbb csomagolásban. A csomagolásnál nagy szerepe van az olajjal átitatott csomagolópapírosnak. Sokak előtt bizonyára hihetetlen az a szokás is, hogy az amerikai gyümölcsstermesztők egy része a csomagolás előtt, melyet, ismételt hangsúlyozva a leg gondosabban végeznek, egy kamrába viszik be almájukat, ahol azt ködszerűen bevonják viasszal, hogy aztán ez a lehellet-szerű viaszréteg a gyümölcsöt megóvja az idő előtti romlástól. Az amerikai nem dobja termését beszéd után mindjárt piacra. Megvárja annak kedvező elhelyezési lehetőségét. Igaz, hogy a legtöbb esetben kellő tőkével rendelkezik, tehát várhat az értékesítéssel. Termését kitűnően raktározza el. Legtöbbször hűtőházakban, ahol megfelelő és állandó hőmérséklet mellett megvárhatja a kedvező áralakulást. Így aztán érthető, hogy télen és tavasszal Európa városainak kirakataiban szinte tetszelegve kínálja magát a teljesen egészséges, szép (de nem éppen a legkitűnőbb) amerikai, vagy ausztráliai Jonathán.

„Lendvavidéki.”

Közgazdaság.

Bizalom a pénzintézetekhez.

A pénzintézetek betétesei körében előállott minden legcsekélyebb izgalom teljesen ok és alap nélküli.

Valutánk, a dinár tökéletesen stabil és az idegen valutáknál mutatókozó megrázkódtatások, — mint pl. a font esése semmiféle hatással nem lehet a dinárra. A dinár értéke és stabilitása tisztán az arany fedezettől, amely a törvény szerint teljes, — a költségvetés egyensúlyától amely tökéletes és a kereskedelmi mérlegtől, amely éppen most az utóbbi időben rohamosan javul, függ.

Ennélfogva úgy látszik, hogy a betétesek nyugtalanságát mesterségesen váltották ki velünk szemben mások, ellenséges érzelmi emberek, akik csak azt akarták elérni, hogy az így előállott helyzetet spekulációs célokra használhassák fel. A helyzet teljesen normális és konszolidált, tehát a betétesek ne okozzanak nagyknak indokolatlanul teljesen fölösleges és nyugtalanító következményeket.

Balkán buza — Csehszlovákiában. A cseh minisztertanács úgy döntött, hogy 5000 vagon Balkán buzát beenged az országba. Ebből a kontingensből a jugoszlávoknak 3000, a románoknak 1500 vagon jut. Szakemberek szerint még 72.000 vagonot tesz ki a csehszlovák import-szükséglet, amelyet a beviteli engedélyek alapján arányosan osztanak fel az exportáló államok között.

A paprika valódiságát ellenőrzik. Átlag kéthetenként megvizsgálják a piacra kerülő paprika valódiságát. Miután sok volt a panasz, hogy a piacokon és a kereskedésekben silányabb minőségű, sőt sok helyen hamisított paprikát hoztak forgalomba s ily módon becsapták a közönséget, a közigazgatási hatóságok rendeletet adtak ki, hogy a városokban és községekben, — a paprikatermelő vidéken, — paprikarazziákat tartsanak. Az ellenőrző szervek a paprikát megvizsgálják esetleg mintát küldenek a noviszádi higiénikus intézet laboratóriumához analízis végett. — Amennyiben bebizonyosodik, hogy a paprikát hamisították, az árusok ellen szigorú eljárást indítanak.

Baromfi takarmányozás. A baromfi takarmányozásnál óvatosan etessük az idei tengerit, amely még nem egészen száraz, mert ezt a baromfi zuzógyomra nem tudja tökéletesen megemészteni. Így a kukorica csak súlyos pép lesz a baromfi gyomrában, amely ott megsavanyodik, a baromfit legyengíti, de igen sok esetben el is pusztítja. (Keveset és többször kell adni naponta. Szerk.)

A külföldre eladott áru ellenértékének be kell jönnie az országba. A pénzügyminiszterium szabályrendeletét adott ki, mely szerint a külföldre kiszállított áruért kapott valuták és devizák behozandók az országba. A bankok tartoznak feltüntetni, hogy az exportra kerülő áru milyen minőségű és milyen értéket képvisel. Szigorúan fogják ellenőrizni, hogy az exportált áruért a valuta vagy deviza tényleg befolyt-e?

Új állatfajokat akarnak előállítani Oroszországban. Ezt úgy akarják elérni, hogy pá-

rositanak különböző fajú állatokat. Így bivalyt meg juhot, — tehenet meg kecskét és viszont. — Arról még nincs hír, hogy a kísérletek sikerültek-e?

A legnagyobb tojásszállítvány a világon. Ausztráliából most van uton London felé a világ legnagyobb tojásszállítvány, aminőt valaha is szállítottak. Ez a szállítvány ötmillió tojásból áll és tizennégyezer ládában van elhelyezve. A rakomány a Bednigó gőzös két fedélzetét foglalja el.

A bankjegyek épségére és tisztaságára mindenki vigyázzon. A bankjegyekre sokan irnak, pecsétet tesznek rá, megtépi, pedig ez nemcsak hogy izléstelen dolog, hanem még káros is lehet. Van rendelet arra, hogy azokat a bankjegyeket amelyekeken írás vagy pecsét van, csak a Národna Banka, vagy annak fiókja cserélheti be, de minden egyes esetben joga van a bankjegy előállítás költségeit felszámítani.

Az amerikai munkások konferenciájukon határozatilag követelik a szesztilalmi törvény megszüntetését. De ha ezt nem tennék, legalább a két és háromnegyed százalékos sör előállítását engedjék meg.

Németországban szept. 15. és 30.-a között 30.000 emberrel növekedett a munkanélküliek száma, Összesen 4,355.000 munkanélküli van.

Utánvétellel külföldről Ausztriába nem lehet árut küldeni.

Bécsben, negyed évi szünet után, újból jegyzik a pengőt.

Előzetes felmondással a megszobottai pénztárakból ismét lehet a betétekből pénzt kivenni.

Murszka szobottai vásáron az öreg tehen ára 1 Din.-ra esett. Segíteni kellene a bajon talán olyképpen, ahogy a buza árán segítettek.

Mesébe illő; de a szovjet olyan új állatfajt akar tenyészteni, amely szaporább mint a marha és gyapja legyen mint a juhak van, teje több a tehénél.

AMATÖRÖK FIGYELMÉBE!

Állandóan raktáron tart mindenféle fényképeseti cikket és gépeket,

HAHN IZIDOR papirkereskedése
MURSKA SOBOTA.

Napi árban!

Elsőrangú áru!